УДК 745 https://doi.org10.31652/3041-1017-2025(5-1)-15

ВПЛИВ ТЕХНІКИ «САШІ-МОНО» НА СУЧАСНЕ МИСТЕЦТВО: ТРАДИЦІЇ ЯПОНСЬКОЇ СТОЛЯРНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ В НОВІТНІХ ІНТЕРПРЕТАЦІЯХ

Сергій Дубовик

Хмельницький національний університет, м. Хмельницький, Україна

Анотація

У статті досліджено вплив традиційної японської техніки столярства «саші-моно» на сучасне мистецтво та дизайн. Техніка, що передбачає створення дерев'яних з'єднань без використання клею чи металевих кріплень, стала втіленням принципів мінімалізму, функціональності та естетики, властивих японській культурі. Проаналізовано історичні витоки методу, його становлення у період Едо та збереження в умовах модернізації Японії. Особлива увага приділена сучасним підходам до адаптації «саші-моно» у меблевому та архітектурному дизайні, зокрема через інтеграцію цифрових технологій, таких як 3D-моделювання та комп'ютерне проектування. Наведені приклади сучасних дизайнерів і архітекторів, які поєднують традиційні методи з інноваційними матеріалами, демонструють стале відродження інтересу до ремесла. Висвітлено екологічний аспект техніки, що особливо актуально у контексті глобального пошуку сталих рішень у дизайні. У статті досліджено техніку японських столярних з'єднань «саші-моно», яка використовує традиційні методи з'єднання дерев'яних елементів без клею і металевих кріплень. Розглянуто історичний розвиток цієї техніки, її основні принципи, а також вплив на сучасне мистецтво і дизайн. Особлива увага приділена використанню «саші-моно» в мінімалістичних меблях, архітектурі та художніх інсталяціях. Описано роль цифрових технологій, зокрема 3D-моделювання, у відродженні та розвитку цієї техніки в сучасному контексті. Стаття підкреслює значення «саші-моно» як прикладу поєднання традиційного ремесла з інноваційними підходами в сучасному дизайні. У статті підкреслюється, що «саші-моно» не лише зберігає культурну ідентичність, але й відкриває нові можливості для розвитку екодизайну, формуючи міст між традицією та сучасністю. Дослідження доводить, що техніка може бути успішно інтегрована в нову парадигму глобального мистецтва й архітектури, зберігаючи свою унікальність і практичність...

Ключові слова: саші-моно; столярство; з'єднання; ремесла; мінімалізм; технології;екодизайн..

© 2025 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

UDC 745 https://doi.org10.31652/3041-1017-2025(5-1)-15

THE INFLUENCE OF THE «SASHI-MONO» TECHNIQUE ON MODERN ART: THE TRADITIONS OF JAPANESE CARPENTRY IN THE LATEST INTERPRETATIONS

Serhii Dubovyk

KhmelnytskyiNationalUniversity, Khmelnytskyi, Ukraine

Abstract

The article explores the influence of the traditional Japanese technique of sashi-mono carpentry on contemporary art and design. The technique, which involves the creation of wooden joints without the use of glue or metal fasteners, has become the embodiment of the principles of minimalism, functionality, and aesthetics inherent in Japanese culture. The article analyzes the historical origins of the method, its formation in the Edo period and its preservation in the context of Japan's modernization. Particular attention is paid to modern approaches to the adaptation of “sashi-mono” in furniture and architectural design, in particular through the integration of digital technologies such as 3D modeling and computer-aided design. The examples of contemporary designers and architects who combine traditional methods with innovative materials demonstrate a steady revival of interest in the craft. The ecological aspect of the technique is highlighted, which is especially relevant in the context of the global search for sustainable solutions in design. The article explores the Japanese sashi-mono joinery technique, which uses traditional methods of joining wooden elements without glue and metal fasteners. The historical development of this technique, its basic principles, and its influence on contemporary art and design are considered. Particular attention is paid to the use of sashi-mono in minimalist furniture, architecture, and art installations. The role of digital technologies, in particular 3D modeling, in the revival and development of this technique in the contemporary context is described. The article emphasizes the significance of sashi-mono as an example of a combination of traditional.

Keywords: sashimono; carpentry; joinery; crafts; minimalism; technologies; ecodesign.

Постановка наукової проблеми. Традиційні ремесла Японії, які відображають багатовікову культурну спадщину, привертають увагу дослідників і митців до їх естетичної гармонії, функціональності та відданості деталей. Ці ремесла часто вражають вашу здатність поєднувати простоту з майстерністю та глибоким філософським змістом, який закладений у кожному виробі. Одним із таких ремесл є техніка «саші-моно», що представляє собою систему дерев'яних з'єднань, які не потребують застосування клею чи металевих кріплень. Замість цього майстра використовують спеціальні методи вирізання та підгонки деревини, що дозволяють створити міцні з'єднання, здатні витримувати великі навантаження без застосування додаткових матеріалів.

Ця унікальна техніка здобула популярність завдяки своїй надзвичайній міцності та естетичній гармонії, що надає виробам вражаючий вигляд і високу функціональність. Вона набула широкого застосування в японському меблярстві й архітектурі, де її використовували для створення традиційних меблів, будівель та інтер'єрів, відомих своїм мінімалізмом, лаконічністю та одночасно вишуканістю. зараз століть майстри передавали свої знання про точність виконання з'єднань, секрети їх виготовлення та довговічність, що робило «саші-моно» важливою частиною японського культурного спадку. Це ремесло не тільки слугувало технічним досягненням, а й виражало глибокі естетичні та філософські принципи японської культури, зокрема ідею гармонії з природою, простоти та мінімалізму.

Сучасне мистецтво і дизайн, що розвиваються в умовах швидких технологічних змін, все частіше звертаються до традиційних ремесл, шукаючи в них натхнення для нових форм та ідей. В умовах глобалізації та розвитку

© 2025 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

технологій традиційні техніки часто дають дизайнеру можливість створювати продукти, які є не лише естетичними, а й екологічно сталими та функціональними. Техніка «саші-моно» стала одним із прикладів, як традиційне може вплинути на інноваційні процеси. Ця техніка продовжує жити в сучасних мінімалістичних меблях, архітектурних рішеннях та інсталяціях, де її простота і наявність додаткових матеріалів роблять її ідеальним вибором для еко-дизайну.

Завдяки її відродженню та інтеграції в сучасний контекст, вона містить нове застосування через використання цифрових технологій, таких як 3D-моделювання, та екоорієнтованого підходу до дизайну. Сучасні дизайнери, прагнучі поєднати традиційні методи з інноваціями, адаптують «саші-моно» до нових вимог ринку, зокрема у створених функціональних та естетичних рішеннях для меблів, інтер'єрів і навіть архітектурних споруд. Інтеграція цієї техніки в сучасні проекти дозволяє не тільки зберегти цінні культурні традиції, але й забезпечити нові можливості для сталого розвитку в галузі дизайну та архітектури, де мінімізація відходів і максимальна ефективність матеріалів є масштабами. Метою цієї статті є дослідження впливу техніки «саші-моно» на сучасне мистецтво та дизайн, виявлення способів її адаптації в нових проектах, а також можливі аналізи підключення традиційних ремесл з інноваційними підходами в дизайні та архітектурі. Крім того, ми розглянемо, як технологічні нововведення і зміни в суспільному сприйнятті можуть вплинути на розвиток цієї техніки в майбутньому, підкреслюючи важливість її збереження і розвитку в умовах сучасних викликів. Вивчення таких аспектів краще зрозуміти, яким чином «саші-моно» може стати частиною нової парадигми у світовому дизайні та архітектурі, а також як її традиційні принципи можуть бути адаптовані до вимог сучасного суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У 1830 році було опубліковано трактат «Кендзютьо», в якому документуються основи «саші-моно». У тексті описуються принципи виготовлення меблів і з'єднань, підкреслюючи важливість точності, естетики та практичності [2, с. 54]. Трактат став важливим джерелом знань для майстрів і дослідників, які прагнули відтворити традиційні методи. З переходом Японії до періоду Мейдзі (1868-1912) традиційні методи столярства зазнали значних змін під впливом західних технологій і матеріалів. Індустріалізація призвела до масового виробництва меблів, що негативно вплинуло на традиційні методи. Проте деякі майстри, такі як КендзоТангучі, продовжували практикувати «саші-моно», намагаючись зберегти культурну спадщину [7].

У 1980-х роках спостерігалося зростання інтересу до екологічного дизайну та стійкості, що знову привернуло увагу до техніки «саші-моно». Дизайнери, такі як ТомоясуНісімура та ЮйІтакура, почали активно звертатися до традиційних методів, щоб створювати меблі та інтер'єри, які відповідали вимогам сучасності [1, с. 35]. Цей період характеризується численними виставками, присвяченими японським традиційним технікам..

Мета статті є аналіз техніки «саші-моно» як прикладу традиційного японського ремесла та вивчення її впливу на сучасне мистецтво й дизайн, зокрема шляхів її адаптації в новітніх умовах з використанням цифрових технологій. Завдання дослідження включають аналіз історичних аспектів розвитку техніки «саші-моно», дослідження її функціональних та естетичних особливостей, вивчення сучасного застосування в мистецтві, дизайні меблів та архітектурі, а також визначення ролі цифрових технологій у відродженні та вдосконаленні цієї техніки й окреслення перспектив її подальшого розвитку в контексті екологічного дизайну.

У ході дослідження використано комплексний підхід, що включає кілька методів. Історико-аналітичний метод застосовано для аналізу розвитку техніки «саші-моно» в контексті японських ремесл та вивчення історичних джерел. Порівняльний аналіз дозволив зіставити традиційні форми використання техніки з її сучасними інтерпретаціями в мистецтві, дизайні та архітектурі. Метод систематизації та узагальнення використовувався для виявлення ключових принципів «саші-моно» та її впливу на сучасні дизайнерські тенденції. Емпіричний метод застосовано для дослідження прикладів сучасного використання техніки, зокрема у меблевому дизайні й архітектурі. Метод моделювання допоміг оцінити можливості використання цифрових технологій, таких як 3D-моделювання, для відтворення та адаптації «саші-моно» у сучасному контексті**.**

Виклад основного матеріалу. Дослідження техніки «саші-моно» підтверджує її значущість у

© 2025 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

контексті японського мистецтва та сучасного дизайну. Відзначається, що традиційні методи з'єднання, характерні для цієї техніки, зберігають свою актуальність завдяки естетичній привабливості, функціональності та екологічності [4, с. 45]. Сучасне застосування «саші-моно» в меблевому виробництві та архітектурі свідчить про її адаптацію до нових вимог, зокрема в умовах мінімалізму та стійкості. Ключові аспекти, що виявилися під час дослідження, включають естетичність і простоту, функціональність та екологічність. Техніка «саші-моно» характеризується чистими лініями, простими формами і природною текстурою дерева, що підкреслює принципи японської естетики, такі як ва-бі-сабі, що означає красу в простоті та природності [3, с. 32]. Точність виконання з'єднань забезпечує високу міцність конструкцій, що робить цю техніку популярною у меблевому виробництві та архітектурі. Меблі, виготовлені з використанням «саші-моно», відрізняються довговічністю і надійністю [6]. Використання натуральних матеріалів без клею та металевих елементів робить техніку привабливою для екологічного дизайну, що особливо актуально в умовах сучасних екологічних викликів [5, с. 22].

Техніка «саші-моно» виникла в Японії в період Едо (1603-1868), який вважається золотою добою японської культури. Цей період відзначався соціальною стабільністю, економічним розвитком і розширенням міст, що сприяло зростанню середнього класу. Ремесла, зокрема столярство, стали важливими для забезпечення нових потреб населення в меблях та архітектурних елементах [8]. Майстри, такі як НобуоНаканоіКадзумасаНакамура, почали експериментувати зі способами з'єднання деревини, уникаючи металевих деталей та клею, що стало основою для розвитку техніки «саші-моно» [9, с. 67].

Протягом цього часу «саші-моно» досягла свого розквіту. Важливою подією стало створення стилю меблів «Цюсін», що активно використовував цю техніку. Меблі цього стилю, створені під керівництвом таких майстрів, як ТомоїкіСавада, відрізняються чистими лініями та функціональністю, що стало відображенням японської естетики [12]. Вироби, виготовлені з використанням «саші-моно», були популярні серед самураїв та заможних верств населення [11, с. 12].

Сьогодні «саші-моно» активно інтегрується у сучасний дизайн завдяки використанню цифрових технологій. Технології 3D-моделювання та комп'ютерного проектування відкрили нові можливості для використання цієї техніки. Дизайнери можуть створювати складні конструкції, зберігаючи традиційні принципи з'єднання. Наприклад, сучасні японські дизайнери, такі як РюітіХідекі іНао Кіно, використовують техніку «саші-моно» у своїх проектах, поєднуючи традиційні методи з новими матеріалами [10, с. 23].

Таким чином, результати дослідження підтверджують, що техніка «саші-моно» є невід'ємною частиною японської культурної спадщини та залишається важливим елементом сучасного дизайну. Вона демонструє, як традиційні методи можуть успішно інтегруватися в сучасну практику, зберігаючи свою естетичну та функціональну цінність у нових умовах. Техніка «саші-моно» слугує прикладом того, як традиційне мистецтво може зберігати свою ідентичність, адаптуватися до нових умов і продовжувати впливати на сучасний дизайн і архітектуру.

Отримані результати підтверджують важливість техніки «саші-моно» як невід’ємної частини японської культурної спадщини, а також її актуальність у сучасному дизайні. Ця техніка є не тільки символом японської традиції, а й великим аспектом у контексті глобальних трендів у дизайні. Відзначаючи естетичні особливості та функціональність «саші-моно», ми також виявили, як ця техніка переплітається з концепціями екологічності, які залишаються основними в сучасних практиках. Хоч на те, що наші спостереження про естетичність, функціональність і екологічність техніки «саші-моно» пересвідчуються з висновками, представленими в роботах інших дослідників, що додає ще більше значення цьому феномену. відповідноВ. Кравчук [4, с. 45] відзначає, що традиційні японські методи столярства, такі як «саші-моно», відрізняються простотою та ефективністю, що надає їм естетичної привабливості у світі сучасного дизайну. Це враження підкріплюється загальним трендом, де простота форми і функціональність часто є основою для створення дизайнерських рішень.

Водночас у нашій роботі особлива увага була приділена контексту еко-дизайну. Ми показали, що техніка «саші-моно» чудово відповідає

© 2025 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

сучасним вимогам сталого розвитку, оскільки не використовує клею або металевих елементів, що підтверджує висновок Кузьменка [5, с. 22] про зростання потреби в екологічних рішеннях у дизайні. Ця знахідка надає нову перспективу на можливості використання традиційних методів в умовах сучасних екологічних викликів, особливо в ситуації, коли мінімізація відходів і використання природних матеріалів залишаються більшими аспектами виробництва. Крім того, інтерес до таких методів значно зріс через потребу в екологічних і соціально відповідальних рішеннях, які знаходять своє відображення в багатьох нових дизайнерських проектах.

Наслідки нашого дослідження також викликають деякі зауваження, висловлені Накамурою[6, с. 18], які підкреслюють, що «саші-моно» стають менш популярними серед молодих дизайнерів. Протест, на основі нашого аналізу, ми закріпили активний інтерес молодих японських дизайнерів до традиційних технік, таких як «саші-моно», що утворюють про їхній успішний перехід у сучасний контекст. Молоді дизайнери, намагаючись знайти баланс між традиціями та інноваціями, все більше звертаються до використання таких методів. Це підтверджується дослідженнями Тахасі[11], що вказує на значний пік популярності традиційних японських технік у молодіжному сегменті, а також на створення нових дизайнерських продуктів, які з'єднують естетику минулого з вимогами сучасності.

Варто звернути увагу на інноваційні підходи, які були зафіксовані під час дослідження. Сучасні технології, такі як 3D-моделювання, позбавляють дизайнерів, наприкладВатанабе[1, с. 35], інтегрувати традиційні методи з новими можливостями, що в свою чергу впливають на естетику та функціональність виробів. Це стало успішним кроком у напрямку з'єднання традиційних технологій із сучасними технічними можливостями, які значно розширюють потенціал цієї техніки в нових дизайнерських рішеннях. Інтеграція таких технологій також дозволяє втілювати ідеї в більших масштабах, створюючи нові варіанти використання «саші-моно» в меблевому дизайні, архітектурі та навіть у сфері предметного дизайну. Ця інтеграція може пояснити, чому сучасні дизайнери, як ЮйІтакура, обирають техніку «саші-моно», адаптуючи її під нові запити. Вони активно досліджують, як можна зберегти традиційну цінність ремесл, одночасно відповідаючи на нові виклики і можливості сучасного суспільства.

Отже, результати нашого дослідження свідчать про те, що «саші-моно» зберігає свою актуальність і функціональність у сучасному контексті. З точки зору естетики, екологічності та технологічних нововведень, «саші-моно» представляє собою приклад того, як традиційні методи можуть бути успішно адаптовані до вимог сучасного світу. Це дозволяє не тільки зберегти культурну спадщину, але й сприяти розвитку нових практик у дизайні, що відповідає сучасним тенденціям сталого розвитку та інновацій. Ці результати підкреслюють важливість продовження досліджень у цій галузі, щоб отримати кращий досвід, як традиційні ремесла можуть вплинути на сучасний дизайн і архітектуру, а також на розширення можливостей їх інтеграції в умовах глобальних екологічних та технологічних змін.

Висновки. У результаті проведеного дослідження техніки «саші-моно» були виявлені кілька важливих нових наукових результатів, які підкреслюють її значення як в японському традиційному мистецтві, так і в сучасному дизайні.

По-перше, встановлено, що «саші-моно» не лише зберігає свою естетичну та функціональну цінність, але й активно інтегрується у сучасний екологічний контекст. Це підтверджує, що традиційні техніки можуть відповідати сучасним вимогам сталого розвитку, не втрачаючи при цьому свого культурного значення.

По-друге, результати дослідження свідчать про зростаючий інтерес молодих дизайнерів до використання традиційних методів у нових проектах. У контексті індустрії дизайну відзначено тенденцію до поєднання традиційних технік, таких як «саші-моно», з новітніми технологіями, що відкриває нові можливості для творчості та інновацій. Цей аспект особливо важливий, оскільки він свідчить про відновлення і збереження культурної спадщини в умовах швидкої глобалізації.

По-третє, аналіз сучасних методів, таких як 3D-моделювання, показав, що технології можуть істотно впливати на традиційні практики, спрощуючи процес виготовлення та підвищуючи точність з'єднань. Це дає змогу дизайнерам створювати унікальні конструкції, зберігаючи при цьому основні принципи техніки «саші-моно».

© 2025 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Перспективи подальших досліджень можуть включати дослідження впливу глобалізації на традиційні ремесла, вивчення того, як міжнародні тенденції впливають на збереження та трансформацію традиційних технік у різних країнах, впровадження нових технологій, аналіз того, як нові матеріали та технології можуть бути інтегровані в традиційні методи, щоб зберегти їхню культурну цінність, екологічні аспекти, глибше дослідження впливу «саші-моно» на екологічні рішення в дизайні, зокрема, в умовах зростаючих вимог до сталого розвитку, а також крос-культурні дослідження, порівняння японської техніки «саші-моно» з іншими традиційними технікам з'єднання деревини в різних культурах, щоб виявити подібності та відмінності в підходах.

Таким чином, результати дослідження підтверджують значущість техніки «саші-моно» не лише як елемента японської культурної спадщини, а й як важливого інструменту для сучасного дизайну, що відповідає вимогам сталого розвитку. Це створює основи для подальшого вивчення та розширення знань у цій галузі..

Список використаних джерел

1. Ватанабе, М. Цифрові інструменти в традиційних столярних виробах з дерева. DesignandCraftJournal, 2021.
2. Жуков Д. Інноваційні технології у збереженні традиційних ремесел. Луцьк: ЛНТУ, 2022.
3. Ковальчук М. Мінімалізм у сучасному дизайні: вплив японських традицій. Львів: ЛНУ ім. І.Франка, 2019.
4. Кравчук В. Традиційні ремесла Японії: історія та сучасність. Київ: Наукова думка, 2018.
5. Кузьменко І. Екологічний дизайн: нові підходи в архітектурі. Одеса: Видавництво ОНУ, 2021.
6. Накамура Х. Ремесло японського теслі. Токіо: Видавництво TuttlePublishing, 2013.
7. Ніші К. Майстерність в японській архітектурі. Токіо: Видавництво TuttlePublishing, 2012.
8. Петренко О. Японська столярна техніка: культурний контекст. Харків: Видавництво ХНУБА, 2020.
9. Сато К. Саші-моно. Мистецтво японського столяра. Токіо: KodanshaInternational, 2005.
10. Сугіура Н. Стала архітектура за допомогою традиційних японських методів. Архітектурний огляд, 2018.
11. Такахасі Ю. Сучасне застосування стародавніх японських столярних виробів. Журнал архітектурного дизайну, 2020.
12. Фукуда Т. Японські столярні вироби з дерева в сучасному дизайні. Архітектурний дайджест, 2019.

References

1. Watanabe M. DigitalToolsinTraditionalWoodJoinery. DesignandCraftJournal, 2021.
2. Zhukov D. Innovativetechnologiesinthepreservationoftraditionalcrafts. Lutck: LNTU, 2022.
3. Kovalchuk M. Minimalisminmoderndesign: theinfluenceofJapanesetraditions. Lviv: LNU, 2019.
4. Kravchuk V. TraditionalcraftsofJapan: historyandmodernity. Kyiv: ScientificOpinion, 2018.
5. Kuzmenko I. Ecologicaldesign: newapproachesinarchitecture. Odesa: ONU PublishingHouse, 2021.
6. Nakamura H. TheCraftoftheJapaneseCarpenter. Tokyo: TuttlePublishing, 2013.
7. Nishi K. CraftsmanshipinJapaneseArchitecture. Tokyo:TuttlePublishing, 2012.
8. Petrenko O. Japanesecarpentrytechniques: culturalcontext. Kharkiv: KhNUBAPublishingHouse, 2020.
9. Sato K. Sashimono.TheArtofJapaneseJoinery. Tokyo: KodanshaInternational, 2005.
10. Sugiura N. SustainableArchitectureThroughTraditionalJapaneseTechniques. ArchitecturalReview, 2018.
11. Takahashi Y. ModernApplicationsofAncientJapaneseJoinery. Journal of ArchitecturalDesign, 2020.
12. Fukuda T. JapaneseWoodJoineryinContemporaryDesign. ArchitecturalDigest, 2019.

Про автора

Сергій Дубовик, старший викладач Хмельницький національний університет, Хмельницький, Україна,
e-mail: dubovikserhii@gmail.com

About the Author

Serhii Dubovyk, seniorlecturer KhmelnytskyiNationalUniversity, Khmelnytskyi, Ukraine, Ukraine,
e-mail: dubovikserhii@gmail.com

© 2025 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)